

Druge oblike sladkorne bolezni

OŠ

 NOSEČNOSTNA SB, GESTACIJSKI DIABETES, PANKREATITIS,
STEROIDNI DIABETES, PREDIABETES

Sladkorna bolezen (SB), ki jo imenujemo tudi **diabetes mellitus**, je bolezen, pri kateri izmerimo povišane vrednosti **glukoze** (= sladkorja) v krvi.

Poznamo več vrst sladkorne bolezni, najpogostejši pa sta **tipa 1** in **tipa 2**.

Druge oblike sladkorne bolezni:

1. Nosečnostna sladkorna bolezen

Nosečnostna sladkorna bolezen (NSB) je vrsta sladkorne bolezni, ki se **razvije med nosečnostjo**. Običajno se pojavi v **drugem** ali **tretjem** (najpogosteje) **trimesečju nosečnosti**. Imenujemo jo tudi **gestacijski diabetes**

Je **posledica hormonskih sprememb** med nosečnostjo, ki lahko vplivajo na delovanje inzulina oz. zmanjšajo občutljivost tkiv nanj, kar vodi v povečanje ravni glukoze v krvi.

SIMPTOMI nosečnostne sladkorne bolezni

Običajno je bolezen asimptomatska, kar pomeni, da nosečnica s NSB nima simptomov ali znakov bolezni. Lahko pa je tudi simptomatska, kar pomeni, da ima znake in simptome sladkorne bolezni, ki se kažejo kot:

- povečana žeja in uriniranje,
- večji apetit,
- izčrpanost, utrujenost,
- okužbe sečil.

Za postavitev diagnoze se ponavadi uporablja oralni glukozni tolerančni test ali OGTT oziroma določitev glukoze v krvi na tešče, ki mora biti enaka ali višja od 5,1 mmol/l.

Zapleti nosečnostne sladkorne bolezni se lahko pojavijo tako pri plodu kot pri materi.

ZAPLETI nosečnosti sladkorne bolezni

Zapleti so lahko:

- **Makrosomija ali prekomerna velikost in masa ploda:** Gre za nesorazmerno rast med glavico in stegenico ploda ter njegovim trebščkom. To vodi do težav med porodom in poveča tveganje za potrebo po carskem rezu.
- Povečano je tveganje za **preeklampsijo** (nosečnostna toksemija, ki se kaže s povišanim krvnim tlakom, otekljami in prisotnostjo beljakovin v seču nosečnice) in **gestacijsko hipertenzijo** (povišan krvni tlak med nosečnostjo).
- **Hipoglikemija pri novorojenčku:** po rojstvu lahko novorojenčki mater z NSB **doživijo hipoglikemijo** (nizka raven sladkorja v krvi), saj so bili izpostavljeni višji ravni glukoze v maternici, zato izločajo ob rojstvu preveč inzulina, ki povzroči hipoglikemijo..
- **Povečano tveganje za sladkorno bolezen tipa 2 pri materi/nosečnici** kasneje v prihodnosti.

2. Steroidni diabetes

Steroidni diabetes, znan tudi kot s kortikosteroidi povzročeni diabetes ali steroidno-induciran diabetes, je vrsta sladkorne bolezni, ki se **razvije kot posledica uporabe posebnih zdravil**, kot so kortikosteroidi.

Slednja se pogosto predpisujejo za zdravljenje različnih vnetnih bolezni, avtoimunskih stanj, astme, alergij, revmatoidnega artritisa in drugih stanj.

Kortikosteroidi **vplivajo na presnovo ogljikovih hidratov v telesu**, kar lahko povzroči povečanje ravni glukoze v krvi.

Steroidni diabetes se lahko izrazi na **podoben način kot sladkorna bolezen tipa 2**, saj so simptomi in zapleti podobni.

3. Prediabetes

Prediabetes je **stanje povišane ravni glukoze v krvi**, a ta ni dovolj visoka, da bi zadostovala za **diagnozo** sladkorne bolezni tipa 2.

Gre za koncentracijo glukoze v krvi na tešče, ki je med 6,1 in 6,9 mmol/l (= mejna bazalna glikemija ali MBG) ali pa je 2 uri po zaužitju 75 g glukoze pri OGTT vrednost med 7,8 in 11,0 mmol/l (= motena toleranca za glukozo ali MTG).

Je opozorilni znak, da ima posameznik povečano tveganje za razvoj sladkorne bolezni tipa 2 ali drugih srčno-žilnih bolezni.

 merimo zjutraj
na tešče
(prazen želodec)

6,1 - 6,9 mmol/l* !
*na tešče
MTG

OPOZORILNI ZNAK

 Merjenje ravni glukoze v
krvi **2 uri po zaužitju**
75 g glukoze.

7,8 - 11,0 mmol/l* !
*na tešče
MBG

Drugi dejavniki za razvoj sladkorne bolezni

Sladkorna bolezen je lahko tudi posledica drugih bolezni, bolezenskih sprememb ali bolezenskih okoliščin. Med druga bolezenska stanja, ki lahko povzročijo sladkorno bolezen, vključujemo tudi **sindrom X (metabolni sindrom), debelost (predvsem trebušno), pankreatitis – vnetje trebušne slinavke, zamaščenost jeter, uporabo nekaterih zdravil, rakava obolenja ...**

ZDAJ ZNAM:

- Prevladujeta dve vrsti sladkorne bolezni: sladkorna bolezen tipa 1 in sladkorna bolezen tipa 2. Ostajajo tudi druge, bolj redke oblike diabetesa. (nosečnostna sladkorna bolezen, steroidni diabetes, z drugimi boleznimi povzročeno sladkorno bolezen).
- Nosečnostna sladkorna bolezen (NSB) ali gestacijski diabetes je vrsta sladkorne bolezni, ki se pojavi med nosečnostjo. Običajno se pojavi v drugem ali tretjem (najpogosteje) trimesečju nosečnosti.
- Steroidni diabetes je vrsta sladkorne bolezni, ki se razvije kot posledica uporabe posebnih (kortikosteroidnih) zdravil.
- Prediabetes je stanje povišane ravni sladkorja v krvi, a ta ni dovolj visoka, da bi zadostovala za diagnozo sladkorne bolezni tipa 2.
- Med druga bolezenska stanja, ki lahko prispevajo k razvoju sladkorne bolezni, vključujemo sindrom X, debelost, pankreatitis – vnetje trebušne slinavke, zamaščenost jeter ...

Druge oblike sladkorne bolezni

OŠ

 NOSEČNOSTNA SB, GESTACIJSKI DIABETES, PANKREATITIS,
STEROIDNI DIABETES, PREDIABETES

Vaje za utrjevanje

1. Katere oblike sladkorne bolezni smo spoznali? Naštej vse.

2. Predstavi nosečnostno sladkorno bolezen.

3. Kako nastane nosečnostna sladkorna bolezen? Ali je običajno simptomatska ali asimptomatska?

4. Predstavi steroidni diabetes.

5. Kaj je prediabetes?

6. Naštej druga bolezenska stanja, ki lahko prispevajo k razvoju sladkorne bolezni.

Druge oblike sladkorne bolezni

OŠ

 NOSEČNOSTNA SB, GESTACIJSKI DIABETES, PANKREATITIS,
STEROIDNI DIABETES, PREDIABETES

Vaje za utrjevanje – rešitve

1. Katere oblike sladkorne bolezni smo spoznali? Naštej vse.

Spoznali smo sladkorno bolezen tipa 1 in tipa 2, nosečnostno sladkorno bolezen, steroidni diabetes in prediabetes.

2. Predstavi nosečnostno sladkorno bolezen.

Nosečnostna sladkorna bolezen (NSB) je vrsta sladkorne bolezni, ki se **razvije med nosečnostjo**. Običajno se pojavi v **drugem** ali **tretjem** (najpogosteje) **trimesečju nosečnosti**. Poimenujemo jo **gestacijski diabetes**

3. Kako nastane nosečnostna sladkorna bolezen? Ali je običajno simptomatska ali asimptomatska?

Je **posledica hormonskih sprememb** med nosečnostjo, ki lahko vplivajo na delovanje inzulina oz. zmanjšajo občutljivost tkiv nanj, kar vodi v povečanje ravni glukoze v krvi

Običajno je **asimptomatska**, kar pomeni, da nosečnica z NSB nima simptomov. Če je nosečnica simptomatska im asimptome kot so: ovečana žeja in uriniranje, večji apetit, izčrpanost, apatičnost, utrujenost ...

4. Predstavi steroidni diabetes.

Steroidni diabetes, znan tudi kot s kortikosteroidi povzročeni diabetes ali steroidno-induciran diabetes, je vrsta sladkorne bolezni, ki se **razvije kot posledica uporabe posebnih zdravil**, kot so kortikosteroidi.

Slednja se pogosto predpisujejo za zdravljenje različnih vnetnih bolezni, avtoimunskih stanj, astme, alergij, revmatoidnega artritisa in drugih stanj.

Kortikosteroidna zdravila **vplivajo na presnovo ogljikovih hidratov v telesu**, kar lahko povzroči povečanje ravni sladkorja v krvi.

Steroidni diabetes se lahko izrazi na **podoben način kot sladkorna bolezen tipa 2**, saj so simptomi in kasneje zapleti izredno podobni.

5. Kaj je prediabetes?

Prediabetes je **stanje povišane ravni sladkorja v krvi, a ta ni dovolj visoka, da bi zadostovala za diagnozo sladkorne bolezni tipa 2.**

Je opozorilni znak, da ima posameznik povečano tveganje za razvoj sladkorne bolezni tipa 2 ali drugih srčno-žilnih bolezni.

6. Naštej druga bolezenska stanja, ki lahko prispevajo k razvoju sladkorne bolezni.

Med druga bolezenska stanja, ki lahko prispevajo k razvoju sladkorne bolezni, vključujemo tudi **sindrom X, različne oblike (trebušne) debelosti, pankreatitis – vnetje trebušne slinavke, zamaščenost jeter ...**